
Minisymposium

‘Screening psychopathologie tijdens de zwangerschap’

Inleiding

Op 17 maart 2011 werd een minisymposium ‘screening psychopathologie tijdens de zwangerschap’ gehouden. Naar aanleiding van een uitgevoerde pilotstudie met het GyPsy screen-en-treat instrument organiseerden medewerkers van de vakgroepen psychiatrie en verloskunde – gynaecologie een eendaagse uitwisseling van ervaringen omtrent het gebruik van dit instrument. Een ZonMw netwerksubsidie werd aangevraagd en verkregen. Aanwezig waren vertegenwoordigers van het Erasmus Medisch Centrum (Rotterdam), verloskundigenpraktijken Rotterdam Oost, Rotterdam West en Barendrecht, het Gerle ziekenhuis (Apeldoorn), het Amphia ziekenhuis (Breda). Er vond zowel verslaglegging als meningvorming plaats, over het instrument als zodanig en over de toekomstige toepassingen in de perinatale zorg.

Uitkomsten

Rotterdam

Het GyPsy screen-en-treat instrument is in Rotterdam in vier praktijken getest, namelijk het Erasmus MC, een derdelijns universitair medisch centrum en drie verloskundigenpraktijken in Rotterdam Oost, West en Barendrecht (eerste lijn).

Het GyPsy screen-en-treat instrument is aan 40% van alle zwangeren die voor de eerste zwangerschapscontrole kwamen aangeboden, waarna vrijwel deze zwangeren (94%) de screenvragen invulden.

In totaal hebben 621 zwangeren uit Rotterdam aan de screening deelgenomen. Na afname van de GyPsy kreeg de helft van de zwangeren één of meerdere behandeladviezen: meer dan een kwart een behandeladvies met betrekking tot psychopathologie en meer dan eenderde kreeg een behandeladvies met betrekking tot psychosociale problematiek.

Nadat de zwangeren het behandeladvies bespraken met de verloskundige of gynaecoloog werd 10% van de zwangeren met een behandeladvies uit het Erasmus MC en ongeveer 15-45% van de zwangeren met een behandeladvies uit de verloskundigenpraktijken verwezen naar één of meer behandelprogramma’s. De meest voorkomende redenen om zwangeren met een behandeladvies niet te verwijzen, waren het niet openstaan van de zwangeren voor begeleiding tijdens de zwangerschap en het reeds professioneel psychisch begeleid worden.

Apeldoorn

In het tweedelijns Gelre ziekenhuis in Apeldoorn is het GyPsy screen-en-treat instrument ingevuld door 80 zwangeren met een zwangerschapsduur onder de 20 weken.

Minder dan 10% van deze zwangeren kwam na afname van de screening in aanmerking voor psychiatrische begeleiding tijdens de zwangerschap (POP-poli). Anders dan in Rotterdam wordt er in Apeldoorn en Breda in de eerste helft van de zwangerschap niet een gestandaardiseerde vragenlijst voor psychosociale problematiek afgenomen. Zwangeren waarbij psychosociale problematiek wordt vermoed of vastgesteld, worden wel op de POP poli gezien en binnen het multidisciplinaire overleg (MDO) met een psychiater en kinderarts besproken, waarna zij een advies op maat krijgen.

Daarnaast zijn er in Apeldoorn en Breda twee screenmomenten postpartum. Vierenzestig procent van de reeds 39 bevallen vrouwen (dus 31% van het totaal) vulde de digitale vragenlijst direct postpartum in, bestaande uit de EPDS en WDEQ-B. De helft van deze kraamvrouwen vulden de papieren vragenlijst zes weken postpartum in (EPDS en WEDQ-B). Er zijn nog geen cijfers beschikbaar over het aantal zwangeren dat op de POP-poli begeleid wordt in Apeldoorn.

Breda

In het Amphia ziekenhuis (tweedelijns) in Breda is het GyPsy screen-en-treat instrument door 539 zwangeren voor de twintigste zwangerschapsweek ingevuld. Na afname van de screening kwam 15% van de zwangeren in aanmerking voor psychiatrische begeleiding tijdens de zwangerschap.

Veertig procent van de zwangeren met een behandeladvies accepteerde de uitnodiging voor de POP-poli in het Amphia ziekenhuis.

Van de 233 reeds in de tweedelijns bevallen vrouwen vulde 73% de digitale vragenlijst direct postpartum in (dus 31% van het totaal) en 17% vulde de papieren vragenlijst zes weken postpartum in.

Knelpunten, verbeter-, ontwikkelings- en toepassingmogelijkheden

Tijdens het symposium zijn door de deelnemers gedurende de presentatie en vervolgens tijdens de plenaire discussie verschillende knelpunten en mogelijkheden tot verbetering aan het licht gekomen. Tevens zijn ontwikkelings- en toepassingmogelijkheden voor de toekomst besproken. Zo wordt in Rotterdam overwogen de GyPsy te integreren in een meer algemene intensieve screening tijdens de eerste zwangerschapscontrole (de R4U checklist) en is er geopperd de screening te vertalen in onder andere het Engels, Spaans en Turks.

ZonMw

Vakgroep Psychiatrie & Vakgroep Verloskunde - Gynaecologie
Rotterdam, Erasmus MC

Contact:

Chantal Quispel

promovenda Psychiatrie en Verloskunde & Vrouwenziekten

c.quispel@erasmusmc.nl